Prevencija: CAP – program prevencije zlostavljanja djece i mladih

Provoditelj: Centar za odgoj i obrazovanje Ivan Štark
Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa
„CAP za djecu s teškoćama je program primarne prevencije zlostavljanja namijenjen djeci s lakšim intelektualnim teškoćama. Djeca s teškoćama u razvoju posebno su ranjiva skupina za sve oblike zlostavljanja, kako od strane vršnjaka tako i odraslih. Djeci s intelektualnim teškoćama najčešće nedostaju socijalne, kognitivne i/ili jezične sposobnosti da se obrane i založe za sebe, donesu informirane odluke, razumiju posljedice i komuniciraju u situacijama kad su im osobne granice ugrožene.“ Udruga Korak po korak, https://urkpk.org/programi/cap-program/kurikulumi-cap-programa/cap-za-djecu-s-teskocama/

Sažetak programa
Praksa provedbe u školi je uključivanje učenika i s lakim i nižim stupnjem intelektualnih sposobnosti. Na taj način učenici sudjeluju prema svojim sposobnostima. Glavni cilj aktivnosti je osnaživanje djece – učenicima se jača osobna moć kroz naučene vještine te emocionalno-socijalni odnosi unutar odjeljenja.
CAP program je svojstven među programima prevencije zlostavljanja djece u tome što ih poučava prevencijskim vještinama u slučaju seksualnog zlostavljanja (napad nepoznate i napad poznate odrasle osobe).

Program se realizira u 3 koraka: najprije se održi predavanje za cjelokupno osoblje ustanove, potom predavanje za roditelje, i na kraju radionice za djecu. Radionice za djecu provode se kroz pet dana pri čemu CAP tim najuže surađuje s razrednim učiteljem / učiteljicom u poučavanju djece o poimanju tijela, prepoznavanju prava koja se odnose na tijelo i razvijajući samopouzdanje i nezavisnost. Naknadno se tijekom godine ponavljaju sadržaji i vještine s radionica, s razrednikom ili s CAP-voditeljima.

1. Županije provedbe
Osječko-baranjska

2. Datum početka i završetka programa
Datum početka: 04.09.2023
Datum završetka: 30.08.2024

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici
da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)
Udruga roditelja „Korak po korak“

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa
Mjesto provedbe programa: Osijek, OBŽ
Godina u kojoj se program provodio: 2023/2024., ali program se provodi od 2010/2011.šk.g. nadalje
Broj obuhvaćenih korisnika: 2024. 20 učenika, a do sada oko 140 učenika

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora
Izvor programa: Preuzeti program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet: CAP program prevencije zlostavljanja djece i mladih, HR

7. Razina preventivnih intervencija
Selektivna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren
Škola

9. Rizični i zaštitni čimbenici na koje program cilja
Rizični čimbenici: Naši učenici imaju intelektualne teškoće, a većina i višestruke. Djeca s teškoćama u razvoju posebno su ranjiva skupina za sve oblike zlostavljanja, kako od strane vršnjaka tako i odraslih. Djeci s intelektualnim teškoćama najčešće nedostaju socijalne, kognitivne i/ili jezične sposobnosti da se obrane i založe za sebe, donesu informirane odluke, razumiju posljedice i komuniciraju u situacijama kad su im osobne granice ugrožene.
Zaštitni čimbenici: Uspješna suradnja zaposlenika škole s roditeljima/skrbnicima učenika kroz davanje savjeta o razvojno primjerenim informacijama djeci. Sigurno i suportivno okruženje za učenike u školi tijekom suočavanja sa situacijama nasilja, gledanja glume, te mogućnosti razgovora o svojim emocijama i iskustvima. Suradnički odnosi među učiteljima. Suradnja škole i vanjskih partnera.

10. Procjena potreba
Način provedbe: Podaci o potrebi za provođenje programa se temelje na praćenju pojavnosti nasilja i pristupanju njegovom smanjenju u samoj školi te u obitelji putem rada s roditeljima, praćenju recentnih istraživanja, u suradnji sa vanjskim institucijama i partnerima.
Očekivani rezultati: -poticanje socijalno-emocionalnog razvoja djece
-usvajanje korisnih strategija zaštite osobnog integriteta (tehnike samoobrane, traženje pomoći od sigurne okoline)
-suradnja svih odgojno-obrazovnih dionika u školi u korištenju strategija CAP-programa

11. Trajanje programa
Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 1 tjedan provedbe radionica, follow-up *2d, u svakom razrednom odjeljenju

12. Ciljevi programa
Opći: Smanjenje ranjivosti djece i njihove izloženosti različitim oblicima nasilja poučavajući ih efikasnim prevencijskim strategijama, te osiguravanjem podrške njima važnim odraslima (roditelji, zakonski skrbnici i odgajatelji).
Specifični: Upoznavanje učenika s različitim situacijama nasilja u kojima se mogu zateći i što tada mogu poduzeti (zastupati se, tražiti pomoć vršnjaka i odraslih).
Poticanje odgojno–obrazovne ustanove na sustavan pristup primarnoj prevenciji nasilja nad i među djecom.

13. Ciljana skupina
Osnovna škola, Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa
Opis korisnika: Dvadeset učenika koji pohađaju 6.,7. i 8. razred osnovne škole po posebnom programu.
Roditelji i skrbnici.
Učitelji.
Broj korisnika na godišnjoj bazi: 20 učenika, njihovi roditelji

15. Metode korištene u programu
Savjetovanje, Predavanje, Radionica, ponavljanje kroz dodatne radionice

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije
Da - Evaluacija procesa i učinka

18. Metoda evaluacije
Praćenje provedbe planiranih aktivnosti. Također se provodi putem nekoliko upitnika-evaluacija: roditelji nakon roditeljskog sastanka, učenici i razrednici te pomoćnici u nastavi nakon provedenih predavanja s radionicama. Evaluacija učinka je neformalna putem razgovora s učiteljima o tome koliko često i u kojim situacijama učenici adekvatno primjenjuju znanja naučena putem predavanja i radionica.

19. Evaluatori
Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije
Svi sudionici imaju visoko slaganje o dobrobiti provođenja radionica te usvojenih informacija i vještina. Učenici su rado sudjelovali, posebno su im se svidjeli dijelovi radionice s glumom situacija nasilja te su se uključivali u naknadni razgovor o njima. Aktivnosti su provedene u skladu s planom.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini
Promoviran: da
Sadržaj i tijek kampanje: Udruga roditelja "Korak po korak" je započela s radom na programu njegovim uvođenjem kroz pilot-program u osnovne škole 2000.g. i od tada ga promovira- https://urkpk.org/programi/cap-program/

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
2024.g.-projekt edukacije novih provoditelja programa 825eu, inače iz vlastitih sredstava oko 30eu

23. Izvori financiranja
Vlastita sredstva (HRK): bez projekta edukacije - 30 eu
Gradsko financiranje (HRK):
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 2024.g.-825eu
Drugi izvori (HRK):